

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/36/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8720201960
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8720201960.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členiek senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobcu: N. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. - N. N., A. XXXX/XX, za účasti vedľajšieho intervenienta na strane žalobcu: Mesto Poprad, so sídlom Nábřežie Jána Pavla II. 2802/3, Poprad, IČO: 00 326 470, právne zastúpeného: Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Nám. sv. Egídia 93, Poprad, proti žalovaným: 1) AUTODIELY SLOVAKIA TEAM, s. r. o., so sídlom Poprad, Karpatská 80/8, IČO: 36 483 656 a 2) FORCE FINANCE LTD, so sídlom Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, Londýn, Suite 7007 10, Great Russel Street, IČO: 98 486 48, právne zastúpený: BDO Legal s.r.o., so sídlom Bratislava - Staré mesto, Mostová 2, IČO: 51 803 330, za účasti vedľajších intervenientov na strane žalovaných: 1) Z.. Y. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., I. XXX, 2) Z.. S. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. N. XXXX, 3) K. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., Z. XXXX/XX, o určenie neplatnosti zmluvy o postúpení časti pohľadávky, o návrhu žalobcu na vydanie neodkladného opatrenia, o odvolaní vedľajšieho intervenienta na strane žalobcu a žalovaného v 2. rade proti uzneseniu Okresného súdu Poprad č.k. 20C/24/2020-61 zo dňa 14.07.2021, takto

rozhodol:

Zrušuje sa uznesenie a vec sa vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením rozhodol takto:

„Súd nariaďuje nasledovné neodkladné opatrenie:

Ukladá vedľajšiemu intervenientovi na strane žalobcu: Mesto Poprad, Nábřežie Jána Pavla II. 2802/3, Poprad, IČO: 00 326 470 povinnosť, aby do troch dní odo dňa vykonateľnosti uznesenia zložil do súdnej úschovy Okresného súdu Poprad sumu 139.364,68 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 12,5% ročne od 9.12.2003 do zaplatenia, na dobu do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.“

1.1. V odôvodnená svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáha určenia neplatnosti zmluvy o postúpení časti pohľadávky uzavretej dňa 9.2.2016 medzi žalovaným v 1. a 2. rade. Podaným návrhom žalobca navrhol vydanie neodkladného opatrenia, ktorým súd uloží vedľajšiemu intervenientovi v 1. rade povinnosť zdržať sa vyplatenia sumy 139.364,68 eura s prísl. žalovanému v 2. rade, event. povinnosť zložiť do úschovy sumu 139.364,68 eura s prísl., ktorú pre prípad neúspechu žalobcu v konaní vyplatí v prospech žalovaného v 2. rade.

Ďalej uviedol, že dôvodom podania návrhu je skutočnosť, že v zmysle zmluvy zo dňa 11.03.2013 strany sporu uplatňovali, v konaní vedenom Okresným súdom Poprad pod sp.zn. 7C/218/2002, majetkové práva voči vedľajšiemu interventovi v 1. rade, pričom v zmysle čl. III bod 3. zmluvy sa strany zaviazali nepostúpiť svoj nárok bez písomného súhlasu ostatných zmluvných strán. Napriek uvedenému záväzku žalovaný v 1. rade časť svojej pohľadávky bez vedomia žalobcu a vedľajších účastníkov postúpil žalovanému v 2. rade, pričom platnosť uvedeného úkonu je predmetom sporu vo veci samej. K návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia navrhovateľ doložil zmluvu zo dňa 11.03.2013, ako aj uznesenie Okresného súdu Poprad č.k. 7C/218/2002-1792, ktorým súd pripustil vstup žalovaného v 2. rade do

konania, pričom vstup do konania je priamym dôsledkom postúpenia časti pohľadávky žalovaného v 1. rade.

Mal za preukázané, že žalobca osvedčil potrebu nariadenia neodkladného opatrenia v rozsahu povinnosti zloženia spornej sumy do úschovy súdu, nakoľko platnosť postúpenia časti pohľadávky je predmetom doposiaľ právoplatne neskončeného sporu a v prípade vyhovujúceho rozhodnutia vo veci samej a realizovanej úhrade sumy 139.364,68 eura s prísl. mimo územia Slovenskej republiky, ba dokonca mimo teritória Európskej únie, by bola možnosť vrátenia sumy mimoriadne obtiažna, až nerealizovateľná, čím by došlo jednoznačne k ujme (uvedené predstavuje v podstate text celého odôvodnenia napadnutého rozhodnutia).

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie vedľajší intervenient na strane žalobcu, v ktorom okrem iného uviedol, že právoplatným rozsudkom odvolacieho súdu sp.zn. 7Co/115/2019 zo dňa 23.02.2021 súd zaviazal mesto Poprad zaplatiť do 3 mesiacov od právoplatnosti v prospech žalovaného v 1. rade sumu 114.025.65 eura s úrokmí 12,5 % od 09.12.2003 do zaplataenia bez práva na náhradu trov konania a v prospech žalovaného 2. rade sumu 139.364,68 eura s úrokmí 12,5 % od 09.12.2003 do zaplataenia bez práva na náhradu trov konania. Ku dnešnému dňu predstavujú istiny s príslušenstvom sumu približne 450.000,- eur pre každú spoločnosť. Všetky sporové strany podali vo veci dovolanie, ktoré ku dnešnému dňu nie je rozhodnuté. Po právoplatnosti rozsudku mesto Poprad obratom dňa 25.03.2021 vyzvalo obe spoločnosti na preukázanie zápisu do registra partnerov verejnej správy a to z dôvodu, že výška plnenia prevyšovala sumu 100.000,- eur, ktorá je spodným limitom pre poskytovanie plnenia bez zápisu do RPVS. Žalovaný v 2. rade bol súčasne vyzvaný na preukázanie dokladu o existencii. Žalovaný v 1. rade predložil doklad o zápise obratom, na základe čoho mu bola vyplatená celá priznaná suma. Žalovaný v 2. rade ostal nekontaktný po dobu 3 mesiacov. Ide o typickú schránkovú spoločnosť s nefunkčným sídlom na území Veľkej Británie, za ktorú koná konateľ z Južnej Afriky. Za týchto okolností malo mesto Poprad ako správca verejných financií odôvodnenú obavu poukázať tak vysokú sumu tak netransparentnému subjektu. Poukázal na to, že dňa 24.06.2021 mesto Poprad zložilo celú sumu priznanú rozsudkom v prospech tejto spoločnosti - 443.446,09 eura - do notárskej úschovy Z. Y. A. s tým, že veriteľ si úschovu môže vyzdvihnúť na základe predloženia zápisu do RPVS a dokladu o existencii. Následne po tejto úschove právny zástupca BDO legal vyzval mesto Poprad na plnenie v prospech spoločnosti Profinex s odôvodnením, že došlo k postúpeniu pohľadávky od spoločnosti FORCE FINANCE a hrozil mestu exekúciou. Mesto Poprad odkázalo túto spoločnosť na notársku úschovu, no vzhľadom na to, že notár nemôže vydať úschovu inému subjektu než tomu, ktorý je určený v zápisnici o úschove, túto sumu doposiaľ nebolo možné novému údajnému veriteľovi vydať. Do tejto situácie bolo doručené neodkladné opatrenie súdu. Pokiaľ by si súd vybral prvú možnosť petitu, t.j. uložil by mestu povinnosť zdržať sa platby z konkrétne určeného exekučného titulu, mesto Poprad by nenamietalo opatrenie. Išlo by o rozhodnutie, ktoré by „kvázi odkladalo vykonateľnosť“ rozsudku odvolacieho súdu, a teda by nový veriteľ nemohol úspešne viesť exekučné konanie. A v prípade, ak by súd naozaj určil, že zmluva o postúpení zo dňa 09.02.2016 je neplatná, zakladalo by to dôvod na obnovu konania vo veci odvolacieho súdu, sp.zn. 7Co/115/2019, nakoľko táto otázka bola v danom konaní podstatná. Takýto výsledok konania by bol teda skutočne v prospech intervenienta.

Bol toho názoru, že za situácie, kedy si súd vybral druhú možnosť a namiesto povinnosti zdržať sa plnenia, uložil povinnosť plniť, a to bez toho, aby bolo vo výroku uvedené aspoň z akého exekučného titulu, nemá toto opatrenie pre mesto Poprad žiadny význam. Opačne, núti ho plniť to isté tri krát. Aktuálne má mesto zložené dve totožné sumy, jednu v notárskej a druhú v súdnej úschove, spolu v hodnote takmer 1 milióna eur a stále mu hrozí možnosť tretieho, exekučného plnenia v prospech údajného nového veriteľa Profinex.

3. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie aj žalovaný v 2. rade, v ktorom okrem iného uviedol, že súd prvej inštancie mal vedomosť o existencii právoplatných a vykonateľných rozhodnutí Okresného súdu Poprad sp.zn. 7C/2018/2002 a Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7Co/115/2019-2066. Vydaním napadnutého neodkladného opatrenia však súd prvej inštancie neoprávnene zasiahol do vykonateľnosti uvedených rozhodnutí, čo je neprípustné a v rozpore so zákonom a na takýto postup nemal a nemá súd prvej inštancie právomoc. Ďalej uviedol, že súd prvej inštancie ďalej bez akýchkoľvek predložených dôkazov týkajúcich sa žalovaného v 2. rade vyhodnotil aj to, že možnosť vrátenia sumy by mala byť mimoriadne obtiažna. Súd prvej inštancie však absolútne neuvádza prečo a z akého dôvodu by vôbec prichádzala hypotéza o vrátení sumy do úvahy. Ďalej uviedol, že postúpenie pohľadávky bolo Mestu Poprad riadne oznámené dňa 09.07.2021. Z toho dôvodu Mesto Poprad nemá povinnosť plniť žalovanému v 2. rade, ale spoločnosti PROFINEX Pršianska

terasa I, s.r.o. Preto nie je na mieste ani hypotetická a ničím neosvedčená obava o „obtiaznosti až nerealizovateľnosti vrátenia sumy“, ktorú konštatuje súd prvej inštancie. Navrhol napadnuté uznesenie zmeniť a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť. Zároveň žiadal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

4. Žalovaný v 2. rade vo vyjadrení k odvolaniu vedľajšieho intervenienta na strane žalobcu uviedol, že intervenient celkom správne vo svojom odvolaní uviedol, že podľa § 81 Civilného sporového poriadku nie je stranou sporu. Podľa § 325 ods. 2 Civilného sporového poriadku pritom súd môže uložiť povinnosť iba strane sporu. Z tohto dôvodu je zrejmé, že napadnuté uznesenie trpí závažným nedostatkom, spočívajúcim v tom, že na vydanie uznesenia súdom prvej inštancie neboli splnené procesné podmienky.

5. Vedľajší intervenient na strane žalobcu vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného v 2. rade uviedol, že postup konajúceho súdu považuje za zmätočný v rozpore s princípom právnej istoty a doktrínou legitímnych očakávaní, ktorá je jeho neoddeliteľnou súčasťou.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), vzhľadom na včas podané odvolania preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na potvrdenie ani na zmenu napadnutého rozhodnutia.

7. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení môže súd na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

8. Podľa § 325 ods. 1, 2 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327 nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

10. V rámci konania o nariadenie neodkladného opatrenia je rozsah „dokazovania“ (osvedčovanie) podstatne zúžený. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na neodkladné opatrenie. Výsledkom takéhoto postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu so zreteľom na všetky okolnosti prípadu javia pravdepodobné (uznesenie NS SR sp. zn. 2Cdo/104/2010, 2Cdo/105/2010).

11. Prioritné odvolacie námietky odvolateľov sú, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil otázku vecnej legitímácie strán sporu a nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie.

12. Jednou z prvých otázok, ktoré rieši súd v civilnom sporovom konaní, je otázka vecnej legitímácie, ktorou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, v rámci ktorého je jedna zo strán sporu nositeľkou určitého hmotnoprávneho oprávnenia (je aktívne legitimovaná) a na druhej strane sporu spočíva určitá hmotnoprávna povinnosť (je pasívne legitimovaná).

Nedostatok vecnej legitímácie (aktívnej alebo pasívnej) vedie vždy k zamietnutiu žaloby meritórnym rozhodnutím.

Otázku, kto je v tom-ktorom prípade aktívne a pasívne vecne legitimovaný, musí súd riešiť vždy skôr než pristúpi k riešeniu otázky existencie alebo neexistencie nároku.

13. Vecná legitímácia vyplýva z hmotného práva a má ju ten, kto je podľa hmotného práva nositeľom uplatneného práva alebo povinnosti. Preskúmavanie vecnej legitímácie, či už aktívnej existencie tvrdeného práva na strane žalobcu alebo pasívnej existencie tvrdenej povinnosti na strane žalovaného, je imanentnou súčasťou súdneho konania (viď rozsudok NS SR sp. zn. 2Cdo/205/2009).

14. Z obsahu spisu (č.l. 117 spisu) je nepochybné, že odvolací súd rozsudkom č.k. 7Co/115/2019-2066 zo dňa 23.02.2021 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie č.k.7C/218/2002-1915 zo dňa 11.07.2018 vo výroku o povinnosti žalovaného (vedľajší intervenient na strane žalobcu v tomto konaní) zaplatiť žalobcovi 1) (žalovaný v 1. rade v tomto konaní) sumu 114.025,65 eura istiny s 12,5 % úrokom z

omeškania od 09.12.2003 do zaplata. Zároveň potvrdil rozsudok vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 2) (žalovaný v 2. rade v tomto konaní) sumu 139.364,68 eura istiny s 12,5 % úrokom z omeškania od 09.12.2003 do zaplata. V prevyšujúcej časti vo vzťahu k obom žalobcom zmenil rozsudok tak, že žalobu zamietol. Zároveň zmenil rozsudok vo výroku o splatnosti pohľadávky vo vzťahu k obom žalobcom tak, že žalovaný je povinný priznať sumy zaplatiť do 3 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku. Vyslovil, že žiadna zo sporových strán a intervenient nemajú právo na náhradu trov konania.

14.1. Odvolací súd v uvedenom rozsudku pokiaľ sa týka aktívnej legitímácie uviedol, že : „Z predložených listinných dôkazov ako aj z predloženej zmluvy mal súd preukázané, že sa jedná o atypickú zmluvu a nejedná sa pritom o zmluvu o postúpení pohľadávky alebo jej časti, kde by následne dochádzalo k strate aktívnej legitímácie terajšieho žalobcu. Z obsahu zmluvy v čl. 3 vyplynulo, že zmluvné strany sa dohodli, že v prípade uspokojenia pohľadávky budú majetkové práva jednotlivých účastníkov uspokojené podľa ich vzájomnej dohody. Táto zmluva obsahuje určitú odkladaciu podmienku, pričom sa jedná o usporiadanie ich vzájomných vzťahov v prípade uspokojenia predmetnej pohľadávky. Túto zmluvu možno vykladať ako nepomenovanú zmluvu, ktorá by však nespôsobilá vznik samostatného záväzku, čo vyplýva aj z predložených čestných vyhlásení jednotlivých účastníkov zmluvy. Súd mal z jednotlivých listinných dôkazov preukázané, že súčasný žalobca sa stal vlastníkom pohľadávky na základe zmluvy o postúpení pohľadávky z 01.05.2011. Zo žiadneho ustanovenia zmluvy nevyplýva to, že by jednotliví účastníci chceli postúpiť alebo nadobudnúť pohľadávku čo i len čiastočne na fyzické osoby, ktoré sú tam uvedené. Z predmetnej zmluvy vyplýva len skutočnosť, že fyzické osoby by mali mať po tom, ak by pohľadávka v prospech žalobcu 1/ bola priznaná, majetkové práva na následnom prerozdelení priznanej sumy žalobcovi 1/. Súd mal za to, že aktívna legitímácia žalobcov je daná.“ (pozri aj bod 38 rozsudku 7Co/115/2019-2066).

15. Odvolací súd uvádza, že nevedno z akých dôvodov súd prvej inštancie prelomil materiálnu právoplatnosť exekučného titulu a spomínaného judikovaného právneho vzťahu medzi sporovými stranami. Vzhľadom na dôvody rozsudku v časti o aktívnej legitímácii nesvedčiacej žalobcovi v tomto konaní, je pravdepodobnosť nároku výrazne znížená.

16. Pokiaľ súd prvej inštancie rozumne neodôvodnil svoj postup popierajúci aj samotnú koncepciu civilného sporového konania (uloženie povinnosti vedľajšiemu intervenientovi na strane žalobcu, ktorý ak podal odvolanie, zjavne nesúhlasí so svojim postavením v tomto konaní), je konanie arbitrárne a zaťažené závažnými procesnými vadami.

17. Zároveň odvolací súd uvádza, že je síce zástancom stručne odôvodnených rozhodnutí, avšak za predpokladu aspoň zistenej anotácie príbehu, ktorý má zásadný vplyv na úpravu práv a povinností a to sa okresnému súdu zjavne nepodarilo.

17.1. Odvolací súd poukazuje na to, že funkciou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdu, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvôľou súdnej moci. Odôvodnenie rozsudku by malo stranám sporu umožniť posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní.

18. V zásade postup súdu prvej inštancie odmietajúci náležité objasnenie rozhodujúcich skutkových tvrdení - opísanie skutkového deja (causa petendi) vecí nutných pre rozhodnutie o veci, je popretím zmyslu a účelu súdneho konania.

19. V neposlednom rade odvolací súd poukazuje na to, že je otázna aj pasívna vecná legitímácia žalovaného 2. rade v tomto konaní, ktorý podľa jeho vyjadrenia v odvolaní mal pohľadávku, ktorá bola predmetom postúpenia podľa zmluvy o postúpení časti pohľadávky zo dňa 09.02.2016 postúpiť na spoločnosť PROFINEX Pršianska terasa I, s.r.o., so sídlom Horná 65A, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 45 685 240.

20. Odvolaciemu súdu taktiež nie je zrejmé, prečo súd prvej inštancie vybral z dvoch alternatív ponúkaných žalobcom tú, ktorá by výrazným spôsobom zaťažila vedľajšieho intervenienta na strane žalobcu a nezvolil si prvú alternatívu, ktorú navrhol žalobca (zdržať sa povinnosti zaplatiť žalovanému v 2. rade) a navyše svoju „voľbu“ nijakým spôsobom neodôvodnil. Navyše ak žalobca označil petit ako

eventuálny, to neznamená, že sa nejedná bez ďalšieho o alternatívny petit, avšak v tomto smere z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je daná žiadna odpoveď.

21. Odvolací súd preto uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

V prejednávanej veci sú zrejmé zahmlené vzťahy cez postupovanie pohľadávok, čo by mohlo skôr indikovať prípadnú existenciu deliktneho nároku voči účastníkom právneho úkonu o postúpení pohľadávky, nie však voči Mestu Poprad, ktoré so sporným postúpením nemá nič spoločné.

22. Prvoinstančný súd, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

23. Úlohou súdu prvej inštancie preto bude postupovať v zmysle vyššie naznačených intenciách a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť s poukazom na ust. § 220 CSP.

24. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).